

บทที่ 14

ภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากร (Custom tariff) เป็นภาษีทางอ้อม ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีผลักระไปให้ผู้บริโภคได้ การเก็บภาษีศุลกากรหมายถึงการเก็บภาษีจากสิ่งของที่นำเข้าหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ไม่ว่าจะโดยทางอากาศ ทางน้ำ หรือทางบก ก็ตาม โดยใช้คำว่าอากร แทนคำว่า ภาษี อันได้แก่อากรขาออก หมายถึง การเก็บภาษีจากสิ่งของที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร อากรขาเข้า หมายถึงภาษีที่เก็บจากสิ่งของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร

ปัจจุบัน กรมศุลกากร มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีศุลกากร พร้อมทั้งได้รับมอบหมาย ให้จัดเก็บ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต แทนกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต สำหรับการนำเข้าและส่งออก อีกด้วย

1. วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี

1 เพื่อหารายได้ หรือเรียกว่า พิกัดเพื่อรายได้ (Revenue tariff) ภาษีศุลกากรถือเป็นแหล่งรายได้ ที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาล ที่นำมาใช้พัฒนาประเทศ

2 เพื่อคุ้มกันอุตสาหกรรมภายใน (Protection tariff) การเก็บอากรขาเข้าจะทำให้สินค้าที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรมีราคาสูงกว่า สินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ ถือว่าคุ้มกันอุตสาหกรรมภายในประเทศนั้น ๆ 3 เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศหรือเรียกว่าพิกัดทดแทน (Compensatory tariff) หมายถึง การเก็บอากรขาเข้าจากสินค้านำเข้าในอัตราเท่ากับการเก็บภาษีสรรพสามิต สินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตภายในประเทศ ทำให้มีภาระภาษีเท่ากันก่อให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างสินค้านำเข้า กับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมภายใน ประเทศนั้น

4 เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมการบริโภค การเป็นเก็บอากรสินค้านำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง ทำให้ต้นทุนสินค้าสูง เป็นการควบคุมการบริโภคของประชาชนให้น้อยลง ในทางตรงข้ามอาจส่งเสริมการบริโภคโดยการลดการเก็บอากรขาเข้าสินค้าที่เป็นประโยชน์ ทางด้านการศึกษา กีฬา การเกษตรกรรมหรือยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการผลิต ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

1 กฎหมายศุลกากร

กฎหมายศุลกากร คือตัวบทกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของศุลกากร และความรับผิดชอบของผู้นำเข้า ส่งออก ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

รวมทั้งหลักปฏิบัติต่างๆ ไป อันได้แก่ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา

2 กฎหมายพิกัดอัตราศุลกากร

กฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรได้ จัดแบ่งสินค้าเป็น 21 หมวด และแยกเป็นตอน 97 ตอนซึ่งแสดงให้เห็นเฉพาะ 21 หมวดดังนี้ (ในแต่ละหมวดจะแบ่งเป็นตอนรวม 97 ตอนและได้กำหนด อัตราภาษีศุลกากรสินค้าไว้แตกต่างกัน ตามแต่ละหมวดละตอน)

หมวดที่ 1 สัตว์มีชีวิต ผลิตภัณฑ์จากสัตว์

หมวดที่ 2 ผลิตภัณฑ์จากพืช

หมวดที่ 3 ไขมันและน้ำมันที่ได้จากพืช และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากไขมัน และน้ำมันดังกล่าว ไขมันที่บริโภคได้ซึ่งจัดทำแล้ว ไขมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช

หมวดที่ 4 อาหารปรุงแต่ง เครื่องดื่ม สุรา และน้ำส้มสายชู ยาสูบและผลิตภัณฑ์ที่ใช้น้ำยาสูบ

หมวดที่ 5 ผลิตภัณฑ์แร่

หมวดที่ 6 ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมทางเคมีหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน

หมวดที่ 7 พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก ยางและของที่ทำด้วยยาง

หมวดที่ 8 หนังสืบ หนังสือกและของที่ทำด้วยหนังดังกล่าว

หมวดที่ 9 ไม้และของที่ทำด้วยไม้ ถ่านไม้ ไม้ก๊อกและของทำด้วยไม้ก๊อก ผลิตภัณฑ์ทำด้วยฟาง

ทำด้วยเอสพาร์โตหรือวัตถุอีกสานอื่นๆ เครื่องจักรสานและเครื่องสาน

หมวดที่ 10 เยื่อไม้หรือเยื่อที่ได้จากวัตถุจำพวกเส้นใยเซลลูโลสอื่นๆ เศษและของที่ใช้ไม่ได้ที่เป็นกระดาษหรือกระดาษแข็ง และของที่ทำด้วยกระดาษและกระดาษแข็ง

หมวดที่ 11 สิ่งทอและของทำด้วยสิ่งทอ

หมวดที่ 12 รองเท้า เครื่องสวมศีรษะ ร่ม ร่มปีกกันแดด ไม้เท้า ไม้เท้าที่เป็นที่นั่ง เส้ เส้ขี้ม้า และ ส่วนประกอบของของดังกล่าว ขนสัตว์ปีกที่จัดเตรียมแล้ว และของทำด้วยขนดังกล่าว ดอกไม้เทียม รวมทั้งของที่ทำด้วยผมน

หมวดที่ 13 ของทำด้วยหิน พลาสติก ซีเมนต์ แอสเบสตอส ไม้ก้ำ หรือวัสดุที่คล้ายกัน ผลิตภัณฑ์ เซรามิก รวมทั้งแก้ว และเครื่องแก้ว

หมวดที่ 14 ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มด้วย โลหะมีค่า และของที่ทำด้วยของดังกล่าว เครื่องเพชรพลอย และรูปพรรณที่เป็นของเทียม เหรียญ กษาปณ์

หมวดที่ 15 โลหะสามัญและของทำด้วยโลหะสามัญ

หมวดที่ 16 เครื่องจักรและเครื่องใช้กล เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า ส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว

หมวดที่ 17 ยานบก อากาศยาน ยานน้ำ และเครื่องอุปกรณ์การขนส่งที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 18 อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป และการถ่ายทำ ภาพยนตร์ การวัด การตรวจสอบ การวัดความเที่ยง การแพทย์หรือศัลยกรรม นาฬิกาชนิดคล็อก และชนิดวอตซ์ เครื่องดนตรี รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของดังกล่าว

หมวดที่ 19 อาวุธและกระสุน รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของดังกล่าว

หมวดที่ 20 ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด

หมวดที่ 21 ศิลปกรรม ของที่นักสะสมรวบรวม และโบราณวัตถุ

(1) อัตราศุลกากร หมายถึง ส่วนที่กำหนดว่าสินค้าประเภทใดต้องชำระอากรในอัตราใดซึ่งในการ เก็บอากรมี 2 แบบคือ

(ก) single rates หมายถึง เก็บอัตราเดียวกันทั่วโลก

(ข) multiple rate หมายถึง เก็บหลายอัตรา สำหรับแต่ละประเทศจะแตกต่างกัน

การเก็บภาษีจากประเทศที่เป็นสมาชิกของ GATT (General agreement on tariffs and trade) จะเก็บตามข้อตกลงของ GATT ปัจจุบันได้ยกฐานะเป็นองค์การการค้าโลกหรือ WTO (World trade organization) ซึ่งประเทศไทยได้เป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกจึงต้องปฏิบัติตามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดเก็บภาษีศุลกากร ปัจจุบันประเทศไทยจัดเก็บภาษีแบบหลายอัตราดังนี้

1. เก็บเป็นการทั่วไป

2. สมาชิกของWTO เก็บไม่เกินอัตราที่ตกลงกันไว้ ซึ่งเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลัง

ในปัจจุบันประเทศไทยได้ทำความตกลงทวิภาคีเขตการค้าเสรี(Free trade area : FTA) กับประเทศต่างๆมีผลให้ไม่มีการเก็บภาษีศุลกากรในสินค้าที่ได้ตกลงกันเช่น จีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เป็นต้น

(2) พิภักดิ์อัตราศุลกากรขาเข้า-ขาออก

(ก) พระราชบัญญัติพิภักดิ์อัตราศุลกากร ภาค 2 ได้กำหนดอัตราภาษีขาเข้าสำหรับสินค้าตามที่ได้กำหนดไว้ 21 หมวด 97 ตอน แตกต่างกันไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขต่างๆตามที่กล่าวมาแล้ว

(ข) พระราชบัญญัติพิภักดิ์อัตราศุลกากร ภาค 3 กำหนดอัตราอากรขาออกไว้ 9 ประเภท และในปัจจุบันได้รับการยกเว้นเกือบทั้งหมดดังนี้(เสียภาษีเฉพาะประเภทที่ 3,8)

ประเภทที่ 1 ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ไม่ว่าจะเป็นข้าวเปลือก ข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวนี้้ง

ประเภทที่ 2 เศษโลหะทุกชนิด

ประเภทที่ 3 หนังโค หรือหนังกระบือ (ยกเว้นภาษีเฉพาะหนังที่ฟอกแล้ว)

ประเภทที่ 4 ยาง

ประเภทที่ 5 ไม้ ไม้แปรรูป และของที่ทำได้ด้วยไม้

ประเภทที่ 6 เส้นไหมดิบที่ยังไม่ได้ตีเกลียว และเส้นด้ายที่ทำด้วยไหม ขี้ไหม หรือเศษไหม

ประเภทที่ 7 ปลาปน หรือปลาที่อบแห้งที่ยังไม่ได้ป่น ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเป็นอาหารของมนุษย์

ประเภทที่ 8 ของส่งออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย(ยกเว้นภาษีของบางชนิด)

ประเภทที่ 9 ของซึ่งมิได้ระบุไว้หรือรวมไว้ในประเภทอื่นใดในพิกัดอัตราขาออกฉบับนี้ไม่ต้องเสียอากร

(3) ของที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า

โดยปกติแล้วของทุกชนิดที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องเสียอากรขาเข้า แต่มีของหรือสินค้าที่กฎหมายกำหนดให้ยกเว้นอากรมี 19 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 ของที่ส่งออกรวมทั้งของที่ส่งกลับออกไปซึ่งนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใดและในเวลาที่ส่งออกนั้น ได้รับใบอนุญาตสำหรับนำกลับเข้ามาแล้ว

ประเภทที่ 2 ของที่นำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งได้เสียอากรไว้ครบถ้วนแล้ว และภายหลังได้ส่งกลับออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายในปีหลังจากที่ได้รับใบอนุญาตสำหรับนำกลับเข้ามา ซึ่งได้ออกให้ในขณะที่ได้ส่งออกแล้ว

ประเภทที่ 3 ของที่กล่าวไว้ข้างล่างนี้ ถ้านำเข้ามาพร้อมกับตน หรือนำเข้ามาเป็นการชั่วคราว และจะส่งกลับออกไปภายในไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่นำเข้ามาได้แก่

ก. ของที่ใช้ในการแสดงละคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายกันซึ่งผู้แสดงที่ท่องเที่ยวเข้ามา

ข. เครื่องประกอบและของใช้ในการทดลองหรือการแสดงเพื่อวิทยาศาสตร์หรือการศึกษา ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวนำเข้ามาเพื่อจัดการทดลองหรือแสดง

ค. รถสำหรับเดินบนถนน เรือ และอากาศยาน บรรดาที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน

ง. เครื่องถ่ายรูปและเครื่องบันทึกเสียง ซึ่งบุคคลที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาเพื่อใช้ถ่ายรูปหรือบันทึกเสียงต่าง ๆ ฟิล์มและแผ่นสำหรับถ่ายรูปหรือสิ่งที่ใช้บันทึกเสียงซึ่งนำมาใช้เพื่อการนี้ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกระทรวงการคลังกำหนด

ฟิล์มสำหรับภาพนิ่ง ไม่เกิน 5 ม้วน

แผ่นสำหรับภาพนิ่ง ไม่เกิน 40 ม้วน

ฟิล์มสำหรับภาพยนตร์ขนาด 8 มม. หรือ 16 มม. ไม่เกิน 5 ม้วน

สิ่งที่ใช้บันทึกเสียง ไม่เกิน 5 ม้วน

หมายเหตุ คำว่า นำเข้ามาพร้อมกับตนหมายถึง ของที่เข้ามาถึงประเทศไทยไม่เกินหนึ่งเดือนก่อน ผู้นำของเข้ามาถึง หรือไม่เกินหกเดือนนับแต่เวลาที่ผู้นำของเข้ามาถึงอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจ ขยายกำหนดเวลาที่กล่าวข้างต้นได้เมื่อเห็นว่ามิพหุติการณ์พิเศษ

จ. อาวุธปืน และกระสุนปืน ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาพร้อมกับตน

ฉ. ของที่นำเข้ามาเป็นการชั่วคราวโดยมุ่งหมายจะแสดงในงานสาธารณะที่เปิดให้ประชาชนดูได้ทั่ว

ช. ของที่นำเข้ามาเพื่อซ่อม แต่ต้องปฏิบัติตามที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

ซ. ตัวอย่างสินค้า นอกจากที่ระบุไว้ใน ประเภที่ 14 ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาพร้อมกับตน และมีสภาพซึ่งเมื่อจะส่งกลับออกไปสามารถตรวจได้แน่นอนว่าเป็นของอันเดียวกับที่นำเข้ามา

ณ. เครื่องมือและเครื่องประกอบสำหรับงานก่อสร้าง งานพัฒนาการรวมทั้งกิจการชั่วคราว อย่างเป็นทางการที่อธิบดีกรมศุลกากรจะเห็นสมควรสำหรับฟิล์ม แผ่นสำหรับถ่ายภาพ และเครื่องบันทึกเสียง ที่นำมาเป็นของใช้ส่วนตัวนั้นต้องไม่เกินปริมาณดังนี้

ประเภทที่ 4 ราววัลและเหรียญตรา ที่ต่างประเทศมอบให้แก่บุคคลที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อเป็นเกียรติในความดีเด่นทางศิลปะ วรรณกรรม วิทยาศาสตร์ การกีฬา หรือบริการสาธารณะ หรือเพื่อเป็นเกียรติประวัติในความสำเร็จ หรือพฤติกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์

ประเภทที่ 5 ของส่วนตัวที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน สำหรับใช้เองหรือใช้ในวิชาชีพ และมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ เว้นแต่รถยนต์ อาวุธปืนและกระสุนปืน และเสบียง สุรา บุหรี่ ซิการ์ หรือยาเส้น ซึ่งเป็นส่วนตัวที่ผู้เดินทางนำเข้ามาพร้อมกับตนนั้น อธิบดีกรมศุลกากรอาจออกข้อกำหนดยกเว้นอากรให้ได้ตามที่เห็นสมควรเป็นแห่งๆ ไปแต่ต้องไม่เกิน ปริมาณที่กำหนด ได้แก่ บุหรี่ไม่เกิน 200 มวน และสุราไม่เกิน 1 ลิตร

ประเภทที่ 6 ของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้ว ที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตนเนื่องจากการย้ายภูมิลำเนาและมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ

ประเภทที่ 7 ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของอากาศยานหรือเรือ รวมทั้งวัสดุที่นำเข้ามาเพื่อใช้ซ่อมหรือสร้างอากาศยานหรือเรือ หรือส่วนของอากาศยานหรือเรือดังกล่าว

ประเภทที่ 8 น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหยอดเครื่อง และสิ่งที่ใช้ในการหล่อลื่นที่เติมในอากาศยาน หรือในเรือที่มีขนาดเกินกว่า 5 ตันกรอส ซึ่งศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว

ประเภทที่ 9 พืชผลที่มีภูมิกำเนิดอยู่ในประเทศไทยปลูกในเกาะดอนและที่ชายตลิ่งแม่น้ำซึ่งกั้นเขตแดนประเทศไทย

ประเภทที่ 10 ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญาฉบับนานาชาติ หรือทางการทูต ซึ่งได้ปฏิบัติต่อกันโดยอัยยาศัยไมตรี

ประเภทที่ 11 ของที่พิสูจน์ได้ว่านำเข้ามาเพื่อการแจกจ่ายให้เปล่า เป็นการสาธารณกุศล หรือเพื่อการบริจาค

2.3 กฎหมายควบคุมสินค้าเข้าออก

การควบคุมหมายถึงการห้ามหรือการจำกัด การนำเข้าหรือส่งออกสินค้าบางชนิด เพื่อสวัสดิภาพของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ การควบคุมอาจเป็นการห้ามโดยเด็ดขาด หรือของบางชนิดอาจได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน ดังนั้นการควบคุมการนำเข้าส่งออก จึงอยู่ภายใต้การควบคุมของหลายหน่วยงาน เช่นการนำเข้ายาเสพติดต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุข การนำเข้ายุทธภัณฑ์ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงกลาโหม การนำเข้าพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การนำเข้าเงินตรา เหรียญกษาปณ์ และทองคำ ต้องขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป ส่วนใหญ่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงพาณิชย์

(1) **ของต้องห้าม** หมายถึง ของหรือสินค้าที่ห้ามนำเข้ามาหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร โดยเด็ดขาด ผู้ใดนำของต้องห้ามเข้ามา หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร มีความผิดต้องรับโทษตามกฎหมายนั้นๆ

(1.1) **ของต้องห้ามในการนำเข้าและส่งออกโดยเด็ดขาด ได้แก่**

ก มุลฝิ่น

ข วัตถุลามก

ค เหล้าองุ่นที่ใช้ชื่อให้หลงเชื่อว่าเป็นผลิตในประเทศโปรตุเกส

ง สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดเป็นเท็จ

(1.2) ของต้องห้ามเฉพาะนำเข้าได้แก่

ก สิ่งพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์ ที่มีข้อความ เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองของรัฐบาล

ข จดหมายและไปรษณียบัตร นอกทางไปรษณีย์

ค หัตถกรรมใดๆ ที่มีแหล่งกำเนิดเป็นเท็จ

ง เครื่องซัง ตวง วัด ที่มีใช้มาตราเมตริก

จ ของที่มีรูปธงชาติโดยไม่สมควร

ฉ ของที่ปลอม หรือเลียนชื่อเครื่องหมาย

ช วรรณกรรม หรือศิลปกรรมที่ละเมิดลิขสิทธิ์

(1.3) ของต้องห้ามเฉพาะส่งออก ได้แก่

ก ผืน ทุ่งสุกและดิบ

ข กล้องสูบฝิ่น

ค กัญชา

ง ช้างสำคัญ ช้างสีปลาด ช้างเนียม

(2) ของต้องจำกัด

ของต้องจำกัดหมายถึง ของที่มีการควบคุมในลักษณะกำกับและจำกัด (กำกับ + จำกัด = จำกัด)
กฎหมายกำหนดให้ของหรือสินค้าเหล่านี้ หากจะนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร
จะต้องได้รับอนุญาต จากอธิบดีกรมศุลกากร

(2.1) ของต้องจำกัดในการนำเข้าและส่งออก ได้แก่

ก ยาเสพติดให้โทษ

ข ยาสูบ

ค พืชกระท่อม

ง ยานต์ถู่

จ สัตว์และซากสัตว์

ฉ ปศุสัตว์ และสัตว์พาหนะ

ช พันธุ์ยาง

ซ น้ำยาง

(2.2) ของต้องกำกััดในการนำเข้า

ก ยูทธรภัณฑ์

ข ของที่มีเครื่องหมายกาชาด

ค ของที่มีตราแผ่นดิน

ง อาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธ

จ ไฟ

ฉ เครื่องซั้ดง วัด มาตราเมตริก

ช ของที่มีเครื่องหมายราชการ หรือเลียนแบบเครื่องหมายราชการ

ซ สุรา

(2.3) ของต้องกำกััดในการส่งออกได้แก่

ก โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ

ข แร่ดีบุก

ค อาวุธยูทธรภัณฑ์ ที่ใช้ในการสงคราม

ง เหริยญกษาปณ์

จ สัตว์พาหนะ

ฉ ของที่ควบคุมตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราได้แก่ ธนบัตร ธนาณัติ เงินตราต่างประเทศ

ช ทองคำ ทองคำขาว เพชรพลอย

ณ มาตรฐานสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศ

(3) ของควบคุม

ของควบคุมหมายถึงของที่กระทรวงพาณิชย์ได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ควบคุมการนำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรจึงเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าของต้องกักตักที่ออกโดยพระราชบัญญัติที่มีลักษณะถาวรมากกว่า

3. วิธีการจัดเก็บภาษีศุลกากรตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ได้กำหนดวิธีการจัดเก็บอากรไว้ 3 วิธีดังนี้

3.1 การจัดเก็บตามราคาหรือตามมูลค่า หมายถึง เก็บตามอัตราร้อยละของราคาสินค้า สินค้าใดราคาสูงย่อมเสียอากรสูง สินค้าใดราคาต่ำก็เสียอากรต่ำ อากรขาเข้าเก็บจากราคาที่แท้จริงในตลาดคือราคา CIF (Cost insurance and freight) อากรขาออกปกติใช้ราคา FOB (Free on board) อันประกอบด้วยราคาสินค้า บวกด้วยค่าระวาง บวกค่าขนส่งลงเรือ

3.2 การจัดเก็บตามสภาพ หมายถึง การจัดเก็บตามน้ำหนัก จัดเก็บตามปริมาณ ตามปริมาตร หรือตามความยาว ขึ้นอยู่กับลักษณะสินค้านั้นๆ

3.3 เก็บตามราคา หรือตามสภาพแล้วแต่วิธีใดมากกว่าหมายถึงวิธีการจัดเก็บภาษีทั้งวิธีตามราคา และวิธีตามสภาพ แล้วให้จัดเก็บอากรตามวิธีที่ได้อากรสูงกว่า

3.4 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีศุลกากร ได้แก่ผู้นำเข้า และผู้ส่งออก

4 ทำหรือที่เพื่อการนำเข้าและส่งออก

รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดทำ ที่และสนามบินเพื่อจัดเก็บภาษีศุลกากร ตลอดจนตรวจตรา ป้องกันปราบปรามการลักลอบหนีภาษี โดยกำหนดทำหรือที่ใด ๆ ในราชอาณาจักรสำหรับการนำเข้าและส่งออก กำหนดสนามบินใด ๆ ในราชอาณาจักรให้เป็นสนามบินศุลกากร ตลอดจนกำหนดเขตศุลกากร ณ ทำใด ที่ใด หรือสนามบินใด

ท่า หมายถึง ท่าทางทะเลมีทั้งสิ้น 29 ท่า เช่น ท่ากรุงเทพ ท่าระนอง ท่าราชาวาส ท่าสิชล นครศรีธรรมราช ท่าหงส์ตาร จ.ตรัง ท่าเกาะลันตา จ.กระบี่ เป็นต้น

ทางอนุมัติ หมายถึง ทางที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ให้เป็นทางที่จะใช้ขนส่งของเข้าใน หรือออกนอกราชอาณาจักรได้ หรือจากเขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากร หรือจากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนทางบกได้

ด่านศุลกากร หมายถึง ด่านที่ตั้งขึ้นไว้โดยกฎกระทรวง ณ ทางอนุมัติ เพื่อเก็บศุลกากรแก่ของที่ขนส่งโดยทางนั้น และเพื่อตรวจของด้วยด่านศุลกากรจึงมีลักษณะเป็น สถานที่ทางบกที่ติดต่อกับต่างประเทศกำหนดให้ตั้งด่านศุลกากร โดยให้เป็นที่เสียภาษีในการนำเข้าและส่งออกทางบกเช่นด่านศุลกากรแม่สาย

ด่านพรมแดน หมายถึง ด่าน ตั้งขึ้น ไว้โดยกฎกระทรวง ณ ทางอนุมัติเพื่อตรวจของที่ขนส่งโดยทางนั้นด่านพรมแดนจึงมีลักษณะเป็นชายเขตแดนทางบก ที่มีเขตติดต่อกับต่างประเทศ โดยด่านพรมแดนมีหน้าที่เพียงตรวจของ สำหรับการเสียภาษีต้องไปเสียที่ด่านศุลกากรที่ตั้งอยู่ในเมืองนั้นๆเช่นการนำของเข้าออกที่ด่านพรมแดนจันทโหลนต้องไปเสียภาษีที่ด่านศุลกากรสะเดา จ.สงขลา

ด่านตรวจทางบก หรือด่านตรวจรถ มีไว้เพื่อตรวจยานพาหนะที่ผ่านทางนั้นเพื่อตรวจค้นของที่ลักลอบหนีภาษี เช่น ด่านตรวจทุ่งหลวง จังหวัดชุมพร เป็นต้น

สนามบินศุลกากร หมายถึง สนามบินสำหรับการนำเข้าและส่งออกทางอากาศได้แก่สนามบินศุลกากรสุวรรณภูมิ สนามบินศุลกากรหาดใหญ่ สนามบินศุลกากรภูเก็ต สนามบินศุลกากรกระบี่ เชียงใหม่ เชียงราย อุดรธานี เป็นต้น

อย่างไรก็ตามรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง อาจประกาศทำหรือที่ ด่านศุลกากรสนามบินศุลกากรเพิ่มเติม เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวทางการค้าการลงทุน ได้ตามความเหมาะสมในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดด่านศุลกากรนั้นเป็นนโยบายรัฐบาล อันเนื่องจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความพร้อมในหลายๆด้าน เช่น ปริมาณการค้าชายชายแดน ณ จุดนั้น ความมั่นคงของประเทศ ความปลอดภัยของประชาชนที่ไปมาค้าขายในบริเวณดังกล่าว ความพร้อมของหน่วยงานศุลกากร เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง หน่วยงานปกครองในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

ก. ขั้นตอนแรกเริ่มต้นจากการเห็นพ้องต้องกันของฝ่ายปกครอง ทหารฝ่ายความมั่นคง ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับของท้องถิ่น ทั้งนี้จะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมหารือ หรือประสานงานกับหน่วยงานของประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องจนมีความเห็นพ้องด้วย ในการตั้งด่านศุลกากร ณ จุดนั้น

- ข. เมื่อได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่า จุดผ่านแดนถาวรดังกล่าว มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะกำหนดตั้งด่านศุลกากรแน่นอนแล้ว ฝ่ายปกครองในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จะทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ
- ค. หลังจากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จะเป็นการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อการก่อสร้างที่ทำการด่านศุลกากร และส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- ง. กรมศุลกากรจะเป็นผู้รับหน้าที่ในการจัดร่างกฎกระทรวงเพื่อจัดตั้งด่านศุลกากรดังกล่าว โดยเสนอเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาก่อนเสนอเรื่องให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลังลงนามในกฎกระทรวง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ต่อไป

คำถามท้ายบทที่ 14

1. ภาษีศุลกากรคืออะไร
2. จงระบุวัตถุประสงค์การจัดเก็บภาษีศุลกากร
3. ปัจจุบันสินค้าใดที่มีการเสียอากรขาออก
4. พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีไนซ์แบ่งสินค้าเป็นกี่หมวดหมู่ให้ยกตัวอย่างประกอบมา 4 หมวดหมู่
5. ให้อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้
 - 1) ของต้องกำกัค
 - 2) ของต้องห้าม
 - 3) ของควบคุม
 - 4) คลังสินค้า ทัณช์บน
6. ของตกค้าง หมายความว่าอย่างไร กรมศุลกากรมีวิธีการจัดการกับของตกค้างอย่างไร
7. จุดผ่านแดนชั่วคราว กับจุดผ่อนปรนต่างกันอย่างไร
8. ให้อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้
 - 1) ท่า หรือที่ และสนามบินศุลกากร
 - 2) ด่านพรมแดน
 - 3) ทางอนุมติ
 - 4) ด่านตรวจทางบก
9. พิธีการศุลกากรหมายถึงอะไร ให้อธิบายพอสังเขป